

РЕШЕНИЕ

№ 93

гр. Варна, 31.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в публично заседание на осми ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева
Членове: Златина Ив. Кавърджикова
И.ка Д. Дрингова

при участието на секретаря Галина Сл. Стефанова
като разгледа докладваното от Деспина Г. Георгиева Въззивно гражданско дело № 20223100501540 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивната жалба вх.№ **265551/25.05.2022г** на **И. Д. Х.** чрез адв.Ю. Д., срещу решението на ВРС-26с-в № 260265/ 5.05.2022г по гр.д.№ 2283/2021г, с което

Е ОТХВЪРЛЕН предявеният от **И. Д. Х.** ЕГН ***** с пост.адрес: гр.Попово, обл.Търговище, ж.к.,Р.“ ***”, срещу **В. С. Я.** ЕГН ***** с адрес: гр.Варна ж.к.,Вл.В.“ ***”, иск за лишаването на майката от родителски права по отношение детето **С. И.ова Д.а** ЕГН *****, поради наличието на особено тежък случай, на осн.чл.132 ал.1 т.2 СК;

Е ОТХВЪРЛЕН предявеният в евентуалност от **И. Д. Х.** срещу **В. С. Я.** иск за изменение на постановените с Решение № 433 по гр.д.№ 96/2010г на РС–Шумен мерки за упражняване на родителски права върху детето, които да бъдат предоставени на бащата и бъде определено местоживеенето при него в Белгия, на майката да бъде определен режим на лични контакти с детето, както и да бъде осъдена да заплаща месечна издръжка в размер на 250лв с падеж от 1-во до 5-то число на месеца, за който се дължи, ведно със законната лихва за всяка закъсняла вноска, считано от влизане на решението в сила, на

осн.чл.59 ал.9 СК;

ОСЪДЕН Е И. Д. Х. да заплати на адвокат К. В. от САК с личен адв.№ 1000333310 сумата от **400лв**, представляваща дължимо адв.възнаграждение, на осн. чл.38 ал.2 от ЗАдв

Счита постановеното в тази част решение за очевидно неправилно поради нарушения, както на материалния, така и на процесуалните правила, вкл. и неизяснени релевантни за спорното право факти и обстоятелства, непълнота на доказателствата и необоснованост, като извън преповторените твърдения за осъществили се факти и общо теоретичните постановки, установени в нормативните актове и техните цели - КПД, СК, ЗЗДт, с които съдът е запознат, а също и пасажи от мотивите на първоинст.решение, излага следното:

1. По иска с правно осн.чл.132 ал.1 т.1 от СК

Счита същия за доказан по основание.

По делото се съдържаха доказателства, сочещи на опасност и малтретиране още от ранна детска възраст на С., което водело до логичния извод, че случаят бил достатъчно тежък, за да бъде наложено лишаване от родителски права, тъй като процесът бил по-скоро необратим, дори и в дългосрочен план.

Данни за това, че детето било малтретирано от ранна детска възраст се научава от него в СПЕ.

Налице били данни, че детето С. е "дете в риск". Официални данни за това обстоятелство и работа с детето и майката от страна на Д"СП"-Отдел "Закрила на детето" датирани още от 2015г, като от 9.10.2020г детето било изведено извън биологично семейство и настанено първо в Кризисен център, след което в приемно семейство досега.

С Решение по гр.д.№ 379/2022г на ВРС-48с-в настаняването в приемно семейство е продължено в срок до 1 година от влизане в сила на постановеното решение, т.е. до 1.04.2023г. Или, детето е извън семейната си среда почти 3 години по молба на Д"СП"-Варна, като се игнорира както от съда, така и от Д"СП"-Варна желанието на живия родител - бащата да отглежда дъщеря си. Какъв по-висш интерес от това детето да се отглеждало от родителите си?

По гр.д. № 379/2022г молителят Д“СП“-Варна твърди, че били направени поредица от актуални, социални проучвания, които установявали категорично, че С. продължава да е лишена от полагащите ѝ се родителски грижи заради това, че детето все още е в риск и не било в негов интерес да живее със своята майка.

Въззивникът излага, че още при първото настаняване, съгл.чл.24 ал.1 от Правилника за прилагане ЗЗДт ставал ясен редът за осъществяване на мерките за закрила:"при предприемане на настаняване на детето извън семейството се проучва възможността за настаняване в семейство на роднини или близки". Това не било сторено от Д“СП“. Детето има друг родител, има пълнолетен брат. майката има жив родител - баба на С., която то познава и е живяло с нея. Има и жив дядо от страна на бащата. Това са все лица, попадащи в семейния кръг на децата. Те всички били информирани след образуваното вече дело за настаняване.

По делото е останало необсъдено писм.доказателство, представено от ищеца и прието в о.с.з. на 20.04.2021г - сигнал до Социалните служби от 2013г от бащата за домашно насилие от майката към детето.

Не било обсъдено в социалния доклад обстоятелството. че проблемът с детето и че било в риск датирал още от **м.09.2018г**, когато С. била почти на 8 години. Сигналът бил подаден от III-то РУП-Варна след обаждане в 01:15ч на ответницата, че дъщеря ѝ не се прибрала, след като я изпратила да вземе паднала през балкона пижама. След извършената проверка на място детето било открито на третия етаж във входа, скрито в ъглите на коридора, от страх да се прибере, понеже поради страха си от тъмното не посмяла да излезе навън да вземе падналата пижама, но се страхувала майка ѝ да не я накаже за това.

Заради втория регистриран случай от 9.10.2020г на насилие от майката над детето, е издадена Заповедта за настаняване на детето извън семейството, първо в Кризисен център, а след това - в приемно семейство, чийто срок е продължен и действа понастоящем поради обстоятелството, че детето все още било в риск и не било в негов интерес да живее със своята майка.

Не било взето под внимание, че самата С. е споделила пред вещото лице по изготвената СПЕ, че майка ѝ от цели 12 години употребявала системно алкохол, след което била малтретирана от нея; затова не желала да живее с

майка си и че нямало как връзката помежду им да бъде възстановена.

Не било взето под внимание от съда и разказаното в о.с.з. на 20.04.2021г от биологичния син на ответницата В.Д., разпитан като свидетел. Като се вземе предвид нежеланието на сина да живее с общия им родител В. С., вкл. и ясно изразеното от С. нежелание да живее с майка си заради това, че е малтретирана, счита, че не е в интерес на детето дори и в дългосрочен план. Не било взето под внимание и обстоятелството, че ответницата злоупотребявала с алкохол - по сведения на свид.В., ищеца Х., вкл. и детето С..Или, налице е причинно-следствена връзка между поведението и опасност, а именно скоро след осиновяването ответницата започва да употребява по думи и на двете ѝ деца големи количества алкохол, съпроводени с чести скандали, което всъщност става причина ищецът да се разведе с ответницата.

След тяхната раздяла, въпреки опитите на ищеца да вижда детето, майката упорито възпрепятствала срещите помежду им. По думите на свид.Д. многократно след развода 2010г им продължил да поддържа контакт; И. е правил многократни опити, даже първата година през месец - през два идвал и се опитвал да се свърже със С..Тогава майка му прибирала детето в хола при маминка или заминавали за Блъсково. Многократно е бил възпрепятстван, а впоследствие и самият свидетел. По мнението на последния от 2010г до 2016г И. правел опити да се вижда с детето. В очите на майка му И. бил представен като злодей, който не искал да се грижи за детето и това било дълбоко вкоренено у С.. Същият свидетел излага, че поне 4-5 пъти бил ставал свидетел, когато майка му посягала с шамари към С. на още в невръстна възраст.

Молба за съдействие от Отдела“Закрила на детето“ била постъпвала и от свид.Д. - брат на момичето, но без резултат.

Въпреки искането на ищеца детето да бъде изслушано, това не било уважено и според преценката на съда СПЕ останала достатъчно доказателство в този смисъл. Затова счита, че е нарушен чл.15 ал.1 вр.чл.12 ЗЗДт, тъй като е бил нарушен интересът на детето по отношение неговото право на изразяване на мнение, за да може съдът да добие лично впечатление относно желанието на детето.

В допълнение се позовава и на обстоятелството, че понастоящем майката не е в състояние да се грижи дори за себе си заради тежкото ѝ

здравословно състояние, което се установява от приетите по делото медицински документи. ЛКК е определила, че същата се нуждае от чужда помощ, което означава, че не би била в състояние отгук нататък да полага грижи както за себе си, така и за дъщеря си С.. Това също не било в интерес на детето.

От изготвеният международен доклад ставало ясно, че бащата има възможност и капацитета да отглежда детето в Белгия. Също така съпругата му е предприела действия за още по-голямо жилище и по-добри битови условия за детето.

Освен това, С. е споделила на вещото лице и това е посочено в СПЕ, че самата ответница имала желанието да разсинови детето. А обстоятелствата, заради които ищецът бил поел инициативата за разсиновяване били подробно изложени в неговите обяснения.

Моли да не бъдат кредитрани показанията, дадени от свидетеля на ответницата, тъй като същият нито е бил пряк, нито косвен свидетел на фактите и обстоятелствата, потвърдени пряко от детето.

Ето защо счита, че с постановеното решение на ВРС са нарушени основни права на детето С. и най-вече неговият висш интерес.

2. По евентуалния иск по чл.59 ал.9 СК

Според съда „може би промяната в титулярството на родителските права и определяне на местоживеенето на детето при бащата би се явило правилно и в най-добър интерес на детето, но не на този етап и не преди постепенното изграждане на пълноценна емоционална връзка, чувство на свързаност и от двете страни и, разбира се, доверие от страна на детето“. Посочено е още, че съществен проблем досежно исканата промяна в мерките е обстоятелството, че бащата живее в чужда държава.

Станало ясно в производството, че е налице родителско отчуждение между ищеца и детето по вина на майката, видно от разпитания свидетел - син на ищцата, вкл. и от изготвената по делото СПЕ и представеният социален доклад.

Затова въззивникът счита, че това само по себе си това е достатъчно основание за промяна на по-рано постановения режим.

Признава се фактът, че детето към момента е на почти 15г.

По делото се установило, че то е започнало по-чести контакти с баща си след настаняването ѝ в Кризисния център на 9.10.2020г. Или, до постановяване на съдебно решение на 5.05.2022г е изминал период от почти 2 години, през който счита, че връзката родител-дете е възстановена.

На С. заради „липсата на родителски грижи" е била продължена мярката – настаняване в приемно семейство до 1.04.2023г или навършени до навършване на 16 год., в който период тя отново ще е лишена от възможността да живее и опознае своя баща и той да има възможност да се грижи за нея.

От друга страна за същият този период от настаняването през м.12.2020г до решението от 5.05.2022г от социалния доклад се виждало, че С. се чувствала добре в приемното семейство с приемните си родители, че ги чувства вече близки. Та нали и това били непознати за нея, чужди хора, с които тя вече живее, които полагат преки грижи за нейното възпитание вкл. Включително се изяснило, че детето нямало желание да се вижда със своята майка.

Защо съдът или Д“СП“ не са разрешили тази възможност на нейния баща, докато отпадне опасността от майката или включително се подобри и нейното здраве и е във възможност да се грижи за детето?

Скоро С. ще навърши 18год. и възможността да е живяла в семейна среда, в тази на баща си, ще е значителна, като по този начин, както съдът, така и Д“СП“-Варна ще лишат детето от преки родителски грижи от страна на бащата, желаещ да се грижи за детето.

По този начин от една страна се задълбочавало родителското отчуждение между него и детето, а от друга лишавали С. от бащина любов.

Затова, ако бе допуснато изслушването на детето, макар и в последното с.з. на 5.04.2022г, то РС би имал пряко и лично наблюдение, след един сравнително дълъг вече период от завеждане на делото, което да спомогне за правилните му изводи.

Счита, че във висш интерес на детето е да останело при своя баща. Родителското отчуждение я нарушавало, а можело да причини необратими последици, които са вредни както за детето, така и за неговия родител. Бащата заяви категоричното си желание да отглежда своето дете, а детето е

споделило, че предпочита да живее с бащата, че се чувства добре с него, смята че е добър човек.

От друга страна, от изготвения международен доклад ставало ясно, че бащата има родителски капацитет, материално-битовите условия и възможностите им да отглеждат и възпитават детето С., което щяла да расте със своя брат по бащина линия, и ще бъде в близост със своя брат по майчина линия, който живее в Германия, близо до Белгия, и желаел да възстанови връзката със сестра си.

На следващо място се позовава на това, че, съгл.чл.16а ал.1 ЗЗДт, социалният работник следвало да изготви план за действие, какъвто не бил изготвен по отношение на бащата и не бил представен по делото /Приложение № 2/, а съгласно чл.16а ал.3 ПП ЗЗДт, планът за действие се съгласувал с родителите на детето.

За съжаление тук отново бащата бил пренебрегнат. По данни на детето, което споделило с баща си в телефонен разговор, че отговарящата за него служителка го убеждавала да се върне при майката, тъй като така било по-добре, при условие, че докладът е свързан с родителска негодност на майката, данни за насилие от същата и предприетите за това спешни мерки, вкл.и заявеното нежелание на детето.

Твърди се, че са налице изменени обстоятелства, които останали необсъдени от ВРС. Не е обърнал достатъчно внимание по отношение връзката на детето с неговия брат - Б. от брака му с А.Д. и желанието на бащата да я запази, като ги отглежда заедно и осигури подходящата за двете деца среда за това. Въз основа на това счита, че и интересът на детето се променя.

Съгласно задължителната съдебна практика промяната на взети предвид при определяне първоначалните мерки обстоятелства, могат да бъдат свързани с промяна на родителските, възпитателските или моралните качества на упражняващите мерките, със социалната среда, в която живее детето след първоначалното решение, с жилищните и битовите условия.

Съобразно указанията, дадени в ППВС № 1/1974г, актуални и при действието на СК от 2009г, промяна в обстоятелствата, обосноваваща необходимост от промяна на мерките относно упражняването на родителските права спрямо малолетното дете е налице в следните случаи:

когато са изменени обстоятелствата, които са взети пред вид при определяне на първоначалните мерки, когато измененията, произтичат от изгубили смисъл мерки по упражняване на родителските права, или когато мерките на практика са променени. Във всички случаи съдът е длъжен да обсъди как обстоятелствата се отразяват на положението на детето и на ефективността на мерките, които определят същото.

Въз основа на изложеното следвало, че всички предпоставки за уважаване на иска по чл.59 ал.9 СК били налице и затова моли за отмяната на постановеното решение в посочените части и вместо него да бъде да бъде постановено друго за уважаването на иска му.

Претендира присъждането на сторените за двете инстанции съдебни разноски.

С жалбата са заявени доказателствени искания:

1/ за изискване и приобщаване материалите по гр.д.№ 17056/ 2021г на ВРС-42с-в;

2/ за изискване и приобщаване материалите по гр.д.№ 379/2022г на ВРС-48с-в

3/ за изискване материалите по преписката на С. Д.а Х.а по описа на Д“СП“-Варна, Отдел "Закрила на детето", който да включва план за действие по образец съгласно Приложение № 2а, който включва дългосрочна цел и краткосрочни цели за работа с бащата.

4/ за изслушване на детето С. Х.а, съгл.чл.15 ал.1 ЗЗДт.

5/ Моли според изложеното в писмения отговор на ответника и становището на Контролиращата страна да му бъде дадена възможност да представи и допълнителни доказателства.

В срока по чл.263 ал.1 ГПК **въззиваемата В. С. Я.** е подала писмен отговор със становище за неоснователност на жалбата и за потвърждаване решението в обжалваните части.

Няма заявени от нейна страна доказателствени искания.

По отношение на направените от въззивника не се противопоставя за събирането на изискването и прилагането на двете гражд.дела.

Противопоставя се по отношение изслушването на детето С., както и за изискване материалите по преписката на С. Д.а в Д“СП“ поради настъпила преклузия за това.

Решението на ВРС-26с-в не е обжалвано и е влязло в законна сила частите му, с които е дадено разрешение, заместващо съгласието на майката В. С. Я. за издаването на **задграничен паспорт** на детето С. И.ова Д.а, както и същото да има възможност да пътува в чужбина до държавите-членки на ЕС, както и намиращи се в Европа държави - нечлени, през които се преминава, за да се достигне до страна от ЕС, придружавано от своя баща И. Д. Х., за срок от 15 дни през лятото, 5 дни през пролетната ваканция, всяка четна година за Коледните празници и всяка нечетна година за Великденските и Новогодишните празници, до навършване на пълнолетие на детето, на осн.чл.127а ал.2 СК.

Контролиращата страна ВАРНЕНСКА ОКРЪЖНА ПРОКУРАТУРА, представлявана от прокурор М.Ставрев, изразява становище за неоснователност на жалбата и потвърждаване решението на ВРС.

Контролиращата страна ДИРЕКЦИЯ “СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ“-ВАРНА не изразява становище по жалбата.

В обстоятелствената част на **исковата си молба И. Д. Х.**, подадена срещу В. С. Я. излага, че страните са бивши съпрузи и от брака си имат дете С. Ив. Д.а, род.29.12.2007г.

С Решение № 433 по гр.д.№ 96/2010г. по описа на РС–Шумен бракът между страните е прекратен, родителските права по отношение на детето били предоставени на майката, местоживеенето на детето е било определено при майката, а на бащата бил определен режим на лични контакти с детето и бил осъден да заплаща издръжка на детето.

Ищецът редовно заплащал издръжката, въпреки че в периода от 2010г до м.октомври 2020г майката възпрепятствала системно режима между бащата и детето.

Опитите му да упражнява необезпокояван режим с детето, вкл.и исканията му за съдействие от Отдел„Закрила на детето“ не дали резултат.

Бащата и настоящата му съпруга имали общо дете – Б., род.2.03.2013г.

Спрямо детето С. била предприемана мярка за закрила и семейството било подкрепяно в семейна среда през 2015г.

На 5.06.2020г в О“ЗД“-Варна постъпил сигнал от СУ за ХНИ „Конст.Преславски“-гр.Варна във връзка с това, че майката на С. срещала трудности при отглеждането ѝ. На 9.10.2020г след проведен разговор от социалните служители с директора на училището било установено, че С. имала рана на главата, за която твърдяла да е причинена от майка ѝ. На същата дата детето било поставено под полицейска закрила. Детето разказало още, че от втори клас майка ѝ много ѝ се карала, наказвала я и я удряла, както и че злоупотребявала с алкохол. Разказвало за неприемливи наказания, като оставянето му да спи на терасата, в баня или пред вратата в двора на къщата, както и да я подстригва късо, прибягвала до щипане, скубане и дране. С. споделила, че се страхува от майка си. На 07.10.2020г. заради непопълнени упражнения в учебно помагало ответницата събудила С. и се опитала да я удари, но детето се отдръпнало и успяла само да го одере по челото. Ищецът твърди още, че С. има здравословен проблем – сколиоза, за който майката не е взела мерки.

Със Заповед на Директора на ДСП-Варна от 09.10.2020г. детето било настанено спешно в Кризисен център за деца – гр. Варна, за което бащата научил едва през м.януари 2021г. Бащата успял да се чуе със С. и тя заявила желанието си да живее при него и неговото семейство.

Отправя искане за лишаването от родителски права на майката В. С. Я. по отношение на детето С. Ив.Д.а, род.29.12.2007г поради наличие на особено тежък случай.

В условията евентуалност, предявява иск по чл.59 ал.9 СК за изменение на постановените с Решение № 433 по гр.д. № 96/2010г на РС–Шумен мерки за упражняване на родителски права върху детето, които да бъдат предоставени на бащата и бъде определено местоживеенето му при него в Белгия, а на майката да бъде определен режим на лични контакти с детето и бъде осъдена да заплаща месечна издръжка в размер на 250лв с падеж от 1-во до 5-то число на месеца, за който се дължи, ведно със законната лихва за всяка закъсняла вноска, считано от влизане в сила на решението.

Също в условията на евентуалност иска да му бъде постановено решение, заместващо съгласието на майката, детето да пътува в чужбина,

придружено от своя баща или упълномощено от него лице до държави-членки на ЕС и трети държави, през които се преминава, без ограничения в броя на пътуванията до навършване на пълнолетие на детето, както и за издаване на необходимите лични документи за пътуване в чужбина.

От **ответницата В. С. Я.** е постъпил писмен отговор, в който оспорва предявените искове като неоснователни.

Оспорва твърденията, че системно била възпрепятствала контактите му с детето, като твърди, че бащата е заминал да живее в чужбина и там създал друго семейство и се е дезинтересирал от С. и рядко търсел контакт с нея.

Преди няколко години ищецът водил дело за разсиновяването на С..

Твърди още, че в чужбина бащата полага грижи и издържа още три деца, което ще създаде затруднения за отглеждането на С..

Оспорва твърдението, че не била взела мерки за заболяването на детето - сколиоза.

Излага още, че проблемите ѝ с отглеждането на С. настъпили след диагностицирането на майката с онкологично заболяване през 2020г. Молела детето да ѝ помага у дома и да не закъснява вечер, но на всички опити да наложи родителски контрол С. реагирала остро и се стигало до конфликтни ситуации. Всичко това се отразило на майката, която станала нервна и избухлива, а детето също се държало агресивно.

Ответницата заявява, че желае да полага грижи за детето си в семейна среда, като счита, че следва да бъдат подкрепени усилията ѝ от страна на Д“СП“-Варна.

Твърди още, че между нея и С. има силна емоционална връзка.

ВРП изразява становище за неоснователност на претенцията за лишаване от родителски права.

Д“СП“-Варна, не е изразила становище по иска.

Така предявената искова молба намира правното си основание в разпоредбата на чл.132 ал.1 т.2 СК и в евентуалност – на чл.59 ал.9 СК.

СЪДЪТ, въз основа на събраните по делото доказателства, приема за установено **от фактическа страна:**

От представеното по делото удостоверение за раждане е видно, че В. С. Я. и И. Д. Х. са родители на детето С. И.ов Д.а, род.29.12.2007г.

С решение по гр.д.№ 96/2010г на Шуменски РС е прекратен по взаимно съгласие бракът между В. Ст.Я. и И. Д.Х., като родителските права по отношение на детето С. са предоставени на майката при определен режим на лични контакти с бащата, конкретизиран по месеци за 2010г, а от м.02.2011г е, както следва: всяка първа събота и неделя от месеца от 9ч в събота до 17ч в неделя с преспИ.е, и един месец през лятото, когато майката не е платен годишен отпуск; всяка четна година на Коледните празници и всяка нечетна година на Великденските и Новогодишните празници, както и по 5 дни от всяка ученическа ваканция на детето, когато тя е в размер на 10 дни или повече.

Представени от ищеца са амб.лист от прегледи на детето С. от 4.04.2018г, 3.12.2018г. и от 20.01.2020г, в който е отразено, че детето страда от сколиоза в тораколумбален отдел на гръбначния стълб.

От амб.лист от 13.11.2019г е видно, че във връзка с анамнеза за намалено зрение надалеч детето С. има поставен диагноза „Миопия“ и му е предписана оптична корекция за далеч.

Представен е амб.лист от 15.01.2020г с поставена диагноза „реактивна атропатия, неуточнена“ при констатирано накуцване, оточност и зачервяване на ходилата и пръстите на краката, палпаторна болка на ходилата отдолу. В анамнезата е посочено, че отрича травма и неудобни обувки.

Видно от удостоверение, издадено от СУХНИ „Конст. Преславски“-Варна С. Ив.Д.а е ученичка в същото училище за учебната 2019-2020г.

Със Заповед № ЗД/Д-В-250/9.10.2020г на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“-Варна спешно е настанено детето С. Ив.Д.а в Кризисен център за деца-гр.Варна.

Видно от ЕР на ТЕЛК към „МБАЛ-Шумен“ АД от 22.03.2021г. на В. Ст.Я. е определена 100% трудова неработоспособност, над 90% с чужда помощ, за срок от две години при водеща онкологична диагноза в горен външен квадрант на млечна жлеза.

От ищеца е представен договор за наем за постоянно местожителство, в превод от холандки език, съгласно който И. Д.Х. е наел жилище в Белгия за

срок от 9 години (от 2017г до 2026г). Жилището се състои от всекидневна, кухня, баня и спалня. Представил е и трудов договор, видно от който работи по трудово правоотношение за неопределен срок, считано от 15.03.2021г. като служител в отдел „Сглобяване“ при работодателя си в Белгия. Представен е и трудов договор за А.Д..

Видно от представено удостоверение за сключен гражд.брак ищецът е женен за А. Ив.Д. от 26.09.2018г. Съгласно приложено уд-е за раждане двамата са родители на детето Б. Ив.Д., род. 2.09.2013г.

Съгласно изготвения по делото социален доклад след раздялата на родителите през 2010г детето С. е отглеждано от своята майка, като бащата не поддържал контакт с дъщеря си.

През м.09.2015г във връзка с постъпил сигнал за детето С. и извършено социално проучване за нея е била предприета мярка за закрила в семейна среда.

Пак през 2015г е било образувано гр.д. № 2579/2015г по описа на ВОС по молба на бащата И. Д. Х. за разсиновяване на детето С., в която се сочело, че от края на 2010г бащата и детето не са се виждали и не са контактували, бащата не е участвал активно в нейното отглеждане и развитие, между тях липсва взаимоотношение, чувства на обич и привързаност “.

На 5.10.2020г в О“ЗД“-Врана постъпил сигнал, че майката на С. била диагностицирана с онкологично заболяване, в резултат на което срещала трудности при грижите за момичето.

На 9.10.2020г постъпил сигнал, че С. имала видима рана на главата, за която твърдяла, че ѝ била причинена от майка ѝ и затова е била поставена под полицейска закрила.

В тази връзка е било проведено незабавно социално проучване, при което детето разказало още, че от втори клас майка ѝ много ѝ се карала, наказвала я и удряла, както и че злоупотребявала с алкохол. Детето разказвало за неприемливи наказания, като оставянето му да спи на терасата, в баня или пред вратата в двора на къщата, както и да я подстригва късо, прибягвала до щипане, скубане и дране. С. споделила, че се страхува от майка си.

На 7.10.2020г заради непопълнени упражнения в учебно помагало

ответницата събудила С. и се опитала да я удари, но детето се отдръпнало и успяла само да го одере по челото. Детето спешно било насочено към Кризисен център-Варна, но по време на престоя си твърдяло, че желало да се върне при майка си.

През м.02.2021г С. и майка ѝ били насочени към социална услуга, работело се с майката и момичето в посока реинтеграция на детето, като майката оказвала съдействие на специалистите.

Докато С. била в Кризисния център, се обадили и по-големият ѝ брат В. Д. и баща ѝ И. Х., които проявили загриженост за нея и предложили подкрепа. И двамата живеели извън страната, поради което работа с бащата о реинтеграция не е започнала. Бащата бил консултиран за действията, които следвало да предприеме при желание за реинтегриране на С. в неговото семейство. Същият има ново семейство и един син – Б., род.2013г, когото С. не познава.

Поради липса на близки и роднини на територията на страната, които желаят да полагат грижи за С., както и предвид необходимостта от болнично лечение на майката, на 1.03.2020г. С. е настанена в приемно семейство.

Социалните работници изразяват становище, че не е в интерес на С. нейната майка да бъде лишена от родителски права. Тъй като връзката с бащата е прекъсната преди много години считат, че е необходимо тя да бъде възстановена поетапно, за да се запази психо-емоционалното състояние на детето.

По делото са ангажирани гласни доказателствени средства чрез разпита на един свидетел, сочен от ищеца – В. Д. /син на ответницата от друг мъж/ и Н. Ц., сочен от ответната страна.

По думите на **свид.Д.** майка му злоупотребявала с алкохол и многократно била упражнявала насилие над С.. Показанията му са неясни и противоречиви по отношение на периода, в който твърди, че е съжителствал с маминка си, където са идвали С. и майка им и там е ставал свидетел на отношението на ответницата към детето. Най-общо става ясно, че тези събития са отпреди 2010г. Отделно от това, свидетелят сочи, че ответницата възпрепятствала контакта на бащата с детето в периода след раздялата им, като той правил множество опити да се свърже със С. и да я види. Заявява, че ищецът разбрал от него за обстоятелството, че С. е настанена в Кризисен

център и вече поддържали контакти, като С. споделила с брат си, че се чувствала добре след разговорите с баща си.

В момента С. била настанена в приемно семейство, за което казвала, че се чувства добре там.

Свид.Ц. излага, че познавал майката и детето С. от около 10 години, били семейни приятели, ходели си на гости. Сочил, че В. винаги била грижовна майка, не бил виждал бащата през всичките тези години и не бил чувал С. да говори за него.

Пред първата инстанция са изслушани двамата родители.

Бащата И. Х. признава, че изгубил контакт със С., като възлага причината за това на майката, която непрекъснато го била възпрепятствала. По-късно се родило и неговото родно дете; бил изключително затруднен финансово, като издръжката на С. го натоварвала допълнително. Наложило се да замине да работи в чужбина, като оставил в България и другото си дете, за да стабилизира финансовото си положение. Заради затрудненията си подал молбата за разсиновяване, тъй като майката на С. го ползвала само за издръжка. Впоследствие делото било прекратено. Издръжката на С. заплащал редовно въпреки затрудненията.

Заявява, че иска да вземе детето в Белгия, където мисли, че тя ще се чувства много по-добре.

При изслушването **майката В. Я.** е заявила, че имала дълбока връзка със С., която е гледала сама от 5-месечна възраст и обича като родно дете. Признава, че когато се разболяла от рак, осъзнала, че е допуснала много грешки, за което съжалява много. Държи много на С., много я обича и не може без нея и моли да не бъде лишавана от родителски права.

По делото е приет **международен социален доклад**, изготвен от Брюкселска служба за социална дейност, след проведено интервю с И. Д.Х. и съпругата му А. Ив.Д., в дома им в гр.Гентбрюге, Белгия.

Посоченото е, че жилището, в което семейството живее заедно с 8-годишния им син, представлява малък апартамент, състоящ се от всекидневна, малка кухня и голяма спалня. Въпреки, че квартирата е чиста, тя е доста неопределена, тъй като е неподходяща за членовете на семейството. Родителите и синът им спят в една стая.

Заклучението на социалните работници е, че ако С. бъде поверена на баща си, тя няма да може да дойде директно в Белгия, тъй като няма да има собствена стая, нито пространството, необходимо за учене или забавление.

Изложено е още, че семейството е наясно с това и планирала да се премести в близко бъдеще.

В професионален план г-жа Д. работела на непълно време и би имала време да се посвети на момичето, ако дойдело да живее в дома им.

За бащата е посочено само, че е на заплата и има редовен работен график, както и че работните графици на двамата били съвместими със семейния живот.

И двамата били в добро здраве и не били осъждани. Цялото семейство е здравно осигурено, като С. ще можела да се възползва от това веднага, щом получи разрешение да остане и да се присъедини към семейството на баща си.

Г-н Д. и съпругата му имат достатъчно доходи да издържат две деца.

Ако С. остане да живее с баща си, той ще можел да се възползва от намаление на данъците и ще получава семейни надбавки за нея. Двойката няма семейство около себе си, поради което ще извикат професионалисти, ако възникне проблем. В добри взаимоотношения са със своите колеги и съседи.

Представена от ищеца е разпечатка от ел. поща на съпругата му, в превод от нидерландски език. Съгласно писмото до г-жа Д. същата се е регистрирала и е подала документи за имот под наем, като щом бъде наличен имот, за който да отговаря на условията ѝ, ще бъде уведомена по и-мейл и ще можела да го посети.

От заключението на влище по **допусната СПЕ**, неоспорено от страните и кредитирано от съда като обективно и компетентно дадено, се установява:

Към датата на изследването са налице индикатори за емоционално нараняване на детето и от двамата му родители, пожелали в различен период от развитието му неговото разсиновяване, с което с голяма вероятност са подхранили на несъзнавано ниво първичната рана, свързана с изоставяне и страха от отхвърляне. Последствията за С. са стрес и емоционална травма, защитно недоверие към всеки от родителите, трудности с доверието, съмнения в другите, мисли, че може отново да бъде изоставена или че не заслужава любов, с нарушено чувството за принадлежност към семейство.

Констатиран са данни за нарушена емоционална връзка и привързаност на детето с всеки от родителите му.

Налице са данни за формирана амбивалентна привързаност между дете и майка под влияние на конфликти и непремерени родителски практики, в резултат на което детето е изведено от дома си и настанено Кризисен център с последвало приемно семейство.

В несъзнаваното С. включва различни защитни механизми за избягване или редуциране на негативните емоционални състояния под влияние на екзистенциален страх от загуба на любовта на значим субект от детството (майка). В този смисъл е емоционално несигурна, с импулсивни протестни реакции към майка си. С голяма вероятност фигурата на майката е в актуалното психично поле на детето (емоционална реалност). В този контекст е препоръчително провеждането на системна терапевтична работа за осмисляне и поставяне на отношенията между майка - дете (юноша) на ниво, което ще бъде здравословно за връзката им, преодоляване на последствията от преживения негативен стрес от детето и овладяване на здравословни техники и умения за справяне с житейски стрес (копинги).

Констатиран се позитивни отношения между детето С. и баща ѝ, начало на процес по изграждане на връзка дете-баща. Препоръчително е системна професионална подкрепа на бащата за преминаване през плавен процес на взаимодействие и емоционално сближаване между него и С..

Към датата на изследването съжителството на С. с майка ѝ е възприето от детето с негативизъм поради конфликти, влошени отношения между тях, натрупани назад във времето и непремерени родителски практики от страна на майката, особено през последната година на съвместния им живот - установено физическо посегателство от нейна страна над детето С.. Посоченото е предизвикало емоционален стрес, дискомфорт, страх и/или безпомощност у детето с променлив интензитет във времето. С. възприема поведението и отношението на майка си като емоционално отхвърляне, което компенсира с поведенчески предизвикателства и афективни реакции - раздразнителност, негативизъм, протестното ѝ отблъскване, отказ да развива музикални умения, формирани под влиянието на майката, представа за различен от този на майката начин на възпитание и отглеждане на дете.

Поради липсващи данни за съжителство между детето С. и бащата не е

даден отговор на въпроса как влияе на детето съжителството с бащата.

Собствената представата на детето С. за майка ѝ е противоречива, изпълнена с недоверие и съмнения за личността ѝ, която е изградена на основата на реални взаимодействия в съвместния им живот и повлияна от влошените им отношения и преживяно насилие, особено през последната година от съжителството им, предизвикало емоционален стрес у детето.

В представите на детето С. баща ѝ е член на семейството. В негово присъствие се наблюдава спокойствие, харесва го като човек. Активността му за комуникация и предложение за съвместен живот възприема като позитивен акт и надежда за емоционалното ѝ приемане от него, което е в съответствие с вътрешната ѝ потребност от принадлежност към семейна общност. Безличният израз „тоз баща“ ориентира за липса на реално изградена емоционална връзка и привързаност между тях. Фактът на липса на покана за обща семейна почивка с бащиното семейство предизвиква у детето поредно преживяване на чувство за отхвърляне, което емоционално го наранява като реагира по механизма на защитно безразличие.

По отношение на възпитателските и поведенчески модели на родителите данните по делото ориентират за непремерени родителски практики от страна на майката, особено през последната година на съвместния им живот, довело негативен емоционален стрес у детето, извеждане от дома му и настаняване в приемно семейство. С. гради представите си за майчина функция на основата на различия от преживените педагогически подходи на родителя.

Към датата на изследването липсват данни за реална бащина функция и полагани родителски грижи от страна на бащата, извън определената издръжка. Раздялата между детето и бащата е настъпила в ранна възраст на детето, липсва изградена емоционална привързаност между двамата или модел за педагогическо и мъжко поведение, необходими за нуждите, възпитанието и развитието на детето С..

Липсата на данни за изградена здравословна психологична връзка между детето С. и всеки от родителите ѝ, сигурна привързаност и родителски авторитет ориентират за проблемни възпитателски и поведенчески модели на родителите спрямо детето. Посоченото води до защитно недоверие, съмнение, самота, изолация на детето от родителите.

Към момента липсва възможност от страна на родителите да бъдат на разположение на детето си - майката е в процес на сериозно лечение, а бащата присъства по-скоро дистанционно. На този етап от развитието на С. посоченото не осигурява нужната възпитателна среда и родителски модели за удовлетворяване на нуждите на С. от емоционална сигурност и стабилност. Нито един от родителите не е успял да изгради авторитет и педагогически подход, приет от детето.

Установена е съпричастност и на двамата родители към образованието на С., желание за общуване и взаимодействие с детето за неговото развитие.

Изслушаното от въззивния съд по реда на чл.138 СК вр.чл.15 ЗЗДт дете С., род.29.12.2007г, излага следното: знае, че баща и искал да ходи тя при него в Белгия по време на празниците, искал и да живее там. В момента е при приемно семейство. Приемната ѝ майка се казва Марияна, при която живее от почти 2 години и ѝ е добре там. Тя има една голяма дъщеря на 16г, с която също се разбират добре и учат в едно училище. Казва, че е добре с ученето на езици, не ѝ се отдавали и ѝ било много трудно. Занимава се с танци. От предметите в училище ми се отдават специалните предмети, свързани с кулинаруята, понеже учи в 9-ти клас в Гимназията по туризъм специалност „Кулинарство“.

За баща си казва, че в Белгия живеел със съпругата си А., от която има дете – Б., на 7-8г. Миналото лято /т.е. на 2021г/ се запознала с тях, когато били в България. Знае, че съпругата му има още две деца, които живеели в България. Доколкото знае баща ѝ работел в Белгия във фабрика, а за съпругата му, без да е сигурна, че чистела домове.

Заявява, че за празниците и временно би отишла при тях, но за постоянно.....не, че не била съгласна, но „тук ми е всичко и приятелите“. Мечтата ѝ била да я приемат в Гимназията по туризъм и да стане готвачка понеже ѝ се поучавали нещата, а след като завърши - да учи в университет в Пловдив, в „Хранително-вкусовия“.

Споделя още, че с баща си и жена му си говорили за училище и разни други неща, а ако искала да сподели нещо лично, щяла да го направи с най-добрите си приятелки.

С. казва, че знае за осиновяването, била 3-4 години, когато разбрала. За майка си казва, че, когато се напиела ставала агресивна, изкарвала си го на

нея и с физическа сила; не било само с шамари; не я щадяла. Напивала се всяка вечер. Когато се напиела я държала гладна не защото нямало храна, а защото тя искала. Същевременно казва, че имала и добри спомени с нея. Ако била болна, се грижела за нея и я водела на лекар. Когато не пиела, била добра и се грижела за С., но като се напиела ставала „такава“.

Знае, че майка ѝ има здравословни проблеми още откакто се разболяла към 2019г; има представя какво се случвало – тя била там, когато започнала да ходи по болници, по терапии. Сега по принцип имала срещи с майка си, но С. решила да ги спре, защото реинтеграцията минала и видяла, че нямало промяна. Не вижда причина да се среща с нея, защото нищо нямало да се получи.

Казва още, че не мрази майка се и я уважава, но тя вече не я познавала. Знае, че я е търсила докато С. била в приемното семейство; обаждала ѝ се за срещите.

Знае, че лечението във връзка с болестта продължавало и сега, но мисли, че тя продължавала и да си пие.

С. знае, че имам брат В., който е биологичен син на майка ѝ, който живее в Германия, преди работел като куриер. С него не са живели заедно, но са се виждали много често. Ако иска да му се обади по телефона или да му сподели нещо, винаги може да го направи.

За баща си казва, че са се виждали миналото лято и това лято, след като излязла от Кризисния център. Преди това никога не го била виждала. Още докато била при майка си нямала контакт с него. Той ѝ казал, че се бил обаждал, но майката била наговорила на С. някакви неща за него и затова тя не искала.

Знае, че баща ѝ искал да я разсинови през 2016г или 2017г, но майка ѝ била против. Не знаела причината за това. Майка ѝ ѝ била казвала разни неща, но вече не си ги спомняла. Тогава била 3-4 клас. С баща си не били обсъждали защо сега искал тя да е при него. Когато той идвал в България, ѝ давал пари; бил пратил и за рождения ден подарък по познати хора. Откакто била в приемното семейство не била получавала подаръци от майка ми /очевидно поради здравословното ѝ състояние/ .

Горната фактическа установеност обуславя следните **правни изводи**:

Нормата на чл.125 ал.1 СК визира задължението на всеки родител да полага грижи за физическото, умственото, нравственото и социалното развитие на детето, за неговото образование и за неговите лични и имуществени интереси.

Съдът намира за уместно да направи общо изложение на правно-релевантните факти, имащи касателство и по двата иска.

Установи, че родителите-осиновители на С. са разведени от 2010г, от който момент грижите за детето са били поети изцяло от майката.

По отношение на **майката В. СТ.Я.** не се установява от доказателствата по делото същата да е предявявала иск за прекратяване осиновяването на С.. Обсъжданото от в.ли.е-психолог по думите на детето не може да бъде меродавно, предвид, че към момента на подаване на ИМ от баща през 2015г тя е била на 8г и най-вероятно се касае за неправилна интерпретация на фактите поради липсата на достатъчно информация и правни знания.

По отношение на майката се установява, че през последните години, особено след като била диагностицирана с раково заболяване, използвала неприемливи възпитателни практики, вкл. и телесни наказания. В изложените пред социалните работници мотиви за това свое поведение били трудностите, които срещала при отглеждането на детето сама и невъзможността ѝ да наложи контрол над поведението на дъщеря си, като заболяването ѝ я направило неспокойна и избухлива. Пред съда е заявила, че съжалява за грешките, които е допуснала.

След случай през 2020г., когато в училище било констатирано нараняване по главата на С., момичето било изведено от семейството на майката и настанено спешно в Кризисен център.

От същия период датира и диагностицирането на майката с онкологично заболяване.

Поради краткия период на мярката и междувременно провеждането на болнично лечение на майката, детето било настанено в приемно семейство. Самата С. споделя само добри неща за жената, която я отглежда и възпитава вече повече от 2 години, както и за нейната дъщеря, с която са връстници и учат в едно училище. Това е констатирано и от соц. работници и се

потвърждава и от свид.В. Димов, биологичният син на В. Ст.Я. и брат на С.. Така чрез наложените мерки за закрила е преодоляна непосредствената опасност за детето и понастоящем не е налице такава.

Впоследствие на майката е издадено ЕР на ТЕЛК от 22.03.2021г с определена 100% трудова неработоспособност и над 90% с чужда помощ, за срок от две години при водеща онкологична диагноза. Същата продължава да провежда лечение.

Според изложеното в социалния доклад от Д“СП“-Варна с нея се работи по възстановяване на връзката с детето и евентуална реинтеграция в бъдеще.

В заключението си в.лице-психолог определя емоционалната връзка между майката и детето като амбивалентна /т.е. двойствена, несигурна/ привързаност под влияние на конфликтите и непремерените родителски практики. Поведението на майка си С. е възприела като емоционално отхвърляне, което компенсира с поведенчески предизвикателства и афективни реакции. Затова демонстрира различни защитни механизми за избягване на негативните емоционални състояние и у нея съществува екзистенциален страх от загуба на любовта на значим субект от миналото /майката/.

Това проличава и в думите на детето при неговото изслушване, С. като казва, че не мрази майка си, уважава я; с нея е имала и добри спомени; когато не пиела, била добра и се грижела за нея, но като се напие ставала „такава“. И в соц.доклад е констатирано, че дори когато С. спешно било насочено към Кризисния център-Варна, по време на престоя си там е твърдяла, че желало да се върне при майка си.

В соц.доклад е посочено, че през м.02.2021г С. и майка ѝ били насочени към социална услуга, работело се с майката и момичето в посока реинтеграция на детето, като майката оказвала съдействие на специалистите. Такава е и препоръката на в.лице - за системна терапевтична работа за постигане на здравословна връзка и преодоляване на последиците от негативния стрес за детето, без да сочи на необходимост от прекратяване на връзката с майката или дистанциране. Затова изразеното становище на Д“СП“-Варна е, че не е в интерес на С. нейната майка да бъде лишена от родителски права.

По отношение на **бащата И. Д. Х.** се установи, че след развода е прекъснал връзката с дъщеря си С.. Понастоящем има сключен втори брак с А. Д. през 2018г, като преди това, още през 2013г, в резултат от съвместното им съжителство е родено детето Б..

През 2015г И. Д.Х. е подал искова молба за прекратяването на осиновяването на детето С., в която е изложил, че от края на 2010г не се виждал с детето и не контактувал, не участвал активно в нейното отглеждане и развитие, между тях липсвала взаимнообвързаност, чувства на обич и привързаност.

В обясненията си в о.с.з.по настоящото дело излага, че заминал на работа в Белгия, за да си осигури прехраната и да стабилизира финансовото си положение. Заради материалните си затруднения подал молбата за „разсиновяване“ и понеже майката на С. го ползвала само за издръжка, която го натоварвала допълнително, а същевременно препятствала контактите с детето.

Подадената исковата молба има качеството на частен диспозитивен документ, обективиращ волеизявлението на самото лице пред държавен орган, с което излага твърдения за факти, от които черпи права за себе си.

Поради изложеното съдът подлага на съмнение наведените в исковата молба и поддържани и с въззивната жалба твърдения за наличието на желание у него са се вижда с детето си след прекратяването на брака, за което майката създавала пречки. Намира за некоректно прехвърлянето на отговорността върху майката за собственото му поведение. Индиция за обратното се съдържа в приложената към социалния доклад на Д“СП“-Варна /л.60-62-I/ - молба, подадена от Веселина Ст.Я. до Социалната служба и входирана на 6.06.2016г /л.63-I/, в която е отправила искане за оказване на съдействие за осъществяване на връзка между бащата и детето понеже имало хубав спомен за татко си и силно желало да го вижда и контактува с него.

В соц.доклад от Брюкселската служба за соц.дейност за бащата е посочено само, че бил на заплата и имал редовен работен график и че работните графици на двамата /той и на съпругата му/ били съвместими със семейния живот, без да става ясно къде и какво точно работят и какво следва да се разбира под достатъчни доходи съобразно стандарта на Белгийското кралство. Единствено детето С. споменава, без да е сигурна, че баща ѝ

работел във фабрика /отново доста общо/, а жена му – че чистела домове. Сем.двойка нямала близко семейство около себе си и затова щели да ползват услугите на професионалисти, ако възникнел проблем.

Семейството живее в Белгия в жилище под наем, представляващо малък апартамент, състоящ се от всекидневна, малка кухня и голяма спалня. В доклада е посочено, че макар квартирата да е чиста, е доста неподредена, тъй като била неподходяща за членовете на семейството - родителите и синът им спели в една стая. Ако С. бъдела поверена на баща си, тя нямала да има собствена стая, нито пространството, необходимо за учене или забавление.

Що се отнася до заявеното от сем.двойка, че имали намерение да се преместят в по-голямо жилище, то към настоящия момент липсват данни това да е било осъществено. Затова като бъдещо несигурно събитие не може да бъде възприето от съда за убедителен аргумент.

Пак там е посочено, че ако С. останела да живее с баща си, той ще можел да се възползва от намаление на данъците и да получава семейни надбавки за нея.

В заключението на влище по СПЕ по отношение на бащата също са констатирани индикатори за емоционално нараняване на детето от негова страна, пожелавайки неговото разсиновяване. С това с голяма вероятност е подхранена на несъзнавано ниво първичната рана, свързана с изоставяне и страха от отхвърляне. Последствията за С. са стрес и емоционална травма, трудности с доверието, съмнения в другите, мисли, че може отново да бъде изоставена или че не заслужава любов, с нарушено чувството за принадлежност към семейство. Като резултат е нарушена емоционалната връзка и привързаност на детето и с бащата.

Раздялата между детето и бащата е настъпила в ранна възраст на детето, липсва изградена емоционална привързаност между двамата или модел за педагогическо и мъжко поведение, необходими за нуждите, възпитанието и развитието на детето С..

Към датата на изследването липсват данни за реална бащина функция и полагани родителски грижи от страна на бащата, извън определената издръжка.

В представите на детето бащата е член на семейството. В негово

присъствие е наблюдавано спокойствие, харесване като човек. Активността му за комуникация и предложение за съвместен живот възприема като позитивен акт и надежда за емоционалното ѝ приемане от него, което е в съответствие с вътрешната ѝ потребност от принадлежност към семейна общност.

Същевременно, обаче, безличният израз „тоз баща, който ме е осиновил“ говори за липса на реално изградена емоционална връзка и привързаност между дете и баща.

Фактът на липса на покана за обща семейна почивка с бащиното семейство предизвиква у детето поредно преживяване на чувство за отхвърляне, което емоционално го наранява като реагира по механизма на защитно безразличие.

Поради липсващи данни за съжителство между детето С. и бащата не е даден отговор на въпроса как влияе на детето съжителството с бащата.

И макар да е установен понастоящем начало на процес по изграждане на връзка дете-баща, препоръчано е от в.лице системна професионална подкрепа на бащата за преминаване през плавен процес на взаимодействие и емоционално сближаване между него и С..

В соц.доклад на Д“СП“-Варна е изразено аналогично становище -тъй като връзката с бащата е прекъсната преди много години, затова е необходимо да бъде възстановявана поетапно, за да се запази психо-емоционалното състояние на детето.

В обобщение, по думите на вещото лице-психолог, може да се посочи, че липсата на данни за изградена здравословна психологична връзка между детето С. и всеки от родителите ѝ, сигурна привързаност и родителски авторитет ориентират за проблемни възпитателски и поведенчески модели на родителите спрямо детето. Посоченото води до защитно недоверие, съмнение, самота, изолация на детето от родителите.

Към момента липсва възможност от страна на родителите да бъдат на разположение на детето си - майката е в процес на сериозно лечение, а бащата присъства по-скоро дистанционно. На този етап от развитието на С. посоченото не осигурява нужната възпитателна среда и родителски модели за удовлетворяване на нуждите на С. от емоционална сигурност и стабилност.

Нито един от родителите не е успял да изгради авторитет и педагогически подход, приет от детето.

По иска с правно основание чл.132 ал.1 т.2 от СК

Хипотезата на чл.132 ал.1 т.1 вр.чл.131 СК предполага особено тежки случаи на виновно поведение на родителя, когато с него се засягат основните интереси на детето и представлява опасност за личността, здравето, възпитание или имуществото на детето.

Доколкото лишаването от РП представлява извънредна и тежка мярка по отношение на родителя, която води до отнемане част от правоспособността му като физическо лице, в тежест на ищцовата страна е чрез главно и пълно доказване да бъдат установени твърдените в ИМ обстоятелства.

Данните по делото не могат да обосноват извод за наличието на предпоставките за лишаването от родителски права на майката в хипотезата на чл.132 ал.1 т.1 СК

Без да бъде омаловажава предходното поведение на майката с използване на неприемливи родителски практики под влияние на алкохола, за което същата впоследствие проявява осъзнатост и признава допуснатите грешки и заявява желание за промяна, настъпилото впоследствие сериозно онкологично заболяване е довело до невъзможността ѝ да се справя с родителските отговорности да се погрижи за всички битови условия и ежедневни потребности на детето от храна, образование, здравеопазване и пр., е наложило извеждането на С. от семейната среда е настаняването в приемно семейство.

Налага се извод, че настоящият случай не попада под хипотезата на чл.132 ал.1 т.1 вр.чл.131 СК, т.е не представлява особено тежък такъв, но покрива критериите на хипотезата на чл.131 ал.2 вр. ал.1 СК за ограничаването на РП, тъй като поради продължителното физическо заболяване на майката същата не е в състояние да упражнява РП. На практика това е сторено чрез извеждането на детето от семейната среда и настаняването ѝ в приемно семейство като временна мярка по реда на ЗЗдт, където С. пребивава вече 2 години, адаптирала се е има изградени добри отношения с майката и нейната дъщеря, с която учат в едно училище.

Няма причина за налагането на поредна промяна в живота на С., с каквито по нейните думи тя била свикнала, но съдът намира за неподходящо, тъй като би довело отново до разкъсване на вече създадената, макар и амбивалентна емоционална привързаност с майката като значим за нея възрастен, като и с лицата от приемното семейство, даващи ѝ подкрепа.

На основата на базовата ѝ травма, трайната раздяла, както с майката-осиновителка, така с жената от приемното семейство, може да бъде преживяна като поредно изоставяне още по-тежко, особено ако би се оказала същевременно в чужда страна с езикова бариера, без подкрепата на хора, които са ѝ познати и я приемат, при неопределеността от това как биха се развили отношенията с бащата, настоящата му съпруга и техния син на 10 години, с които е имала няколко спорадични контакта.

Упражняването на родителските права е подчинено на интересите на децата. Отнемането на тези права е средства за защита на децата, а предписаните от съда в следствие на това мерки по [чл.134 СК](#) целят възстановяване на отношенията дете – родител, включително ефективното участие на последния в грижата за физическото, умствено, нравствено и социално развитие на детето, за неговото образование и неговите лични и имуществени интереси.

С оглед характера на производството, засиленото служебно начало, при което съдът има задължението да следи преди всичко за интересите на детето, в правомощията му е да постанови адекватните за конкретния случай вид мерки, без да е обвързан със заявеното с исковата молба.

Това е допустимо, тъй като и двете производства се провеждат по един и същи ред; в хипотезата на чл.132 ал.1 т.1 СК не е посочено отделно основание, а препраща към посочените в нормата на чл.131 ал.1 СК; така хипотезата на чл.132 ал.1 т.1 СК визира само, когато случаят е квалифициран като особено тежък. Под хипотезата на ограничаване от родителски права попадат и тези по ал.2 СК - когато лицето страда от продължително физическа/душевна болест. В тези случаи, макар родителят да няма виновно поведение, той по обективни причини не е в състояние да полага ежедневните грижи по отглеждането и възпитанието на детето. Това се предприема с цел да бъде дадена възможност на трети лица да предоставят такава заместваща грижа докато трае състоянието на родителя.

Ето защо счита, че в настоящия случай в най-голяма степен интересите на детето С. ще бъдат охранени чрез постановяване ограничаване РП на майката чрез възлагане грижите по ежедневното отглеждане и възпитание на детето на трето лице за времето на провежданото от майката лечение от онкологично заболяване и успоредното провежданата с нея работа по възстановяване връзката с дъщеря й С. за евентуална реинтеграция в бъдеще.

В настоящия случай това е било постигнато и чрез наложената по реда на ЗЗДт временна мярка за настаняването й в приемно семейство.

Следва да се посочи и това, че при изменение на обстоятелствата, наложили ограничаването или лишаването от родителски права, или налагане на определени мерки съдът може да ги измени или отмени. Родителят може да поиска от съда да бъдат възстановени родителските му права, ако е отпаднало основанието, поради което е бил лишен от тях по реда на чл.135 СК

В случай на постановяване ограничаване родителските права чрез настаняване на детето извън семейството, на осн.чл.134 СК, следва да бъде определена издръжката на детето – по т.1, както и да бъдат определени мерки относно личните отношения на детето с майката, съгл.т.2 на чл.134 СК вр.чл.59 ал.8 СК – в хипотезата на т.1 – осъществяване на личните отношения в присъствието на определено лице.

Предвид данните по делото, че с майката се провежда работа по възстановяването на връзката с дъщеря й, съдът намира за уместно РЛЮ да бъде осъществяван в присъствието на лицето, провеждащо по предоставената социална услуга терапевтичната работа с майката Веселина и дъщерята С. в посока реинтеграция на детето

На осн.чл.134 ал.1 т.1 СК в полза на детето следва да бъде определена **издръжка**, дължима от майката, доколкото същата няма да упражнява преките и непосредствени грижи по отглеждането и възпитанието на детето поради неговото извеждане от семействата.

Същата не изключва определената и дължима от бащата издръжка.

По отношение на размера. Същият следва да бъде определен съобразно нуждите на детето и възможностите на родителя, съгл.чл.142 ал.1 СК. Нормата на ал.2 е императивна и определя минималния размер на

издръжката, под който не може да бъде присъждан, а именно 1/4 от минималната работна заплата. Същата, макар да се изменя по размер, е ноторно известна, тъй като се определя с Постановление на МС. От 1.01.2023 МРЗ е 780лв, определена с ПМС № ПМС № 497/29.12.2022 г. и 1/4 от нея е равна 195лв. В посочения размер съдът намира, че майката следва да бъде осъдена да заплаща издръжка в полза на дъщеря си С., като съобразява нейното здравословно състояние.

Началната датата на нейната дължимост е от влизане на настоящото решение в сила.

Върху определения размер на издръжката ответницата следва да заплати държавна такса, определена на осн чл.1 от ТДТСС и дадените с ТР № 5/13.02.1992г по гр.д.№ 5/1991г на ВКС, ОСГК, задължителни указания относно цената на исковете за издръжка, а именно –върху сумата от 190лв, като цената на иска се определя по правилата на чл.69 ал.1 т.2 ГПК, т.е. от тригодишните платежи и това в случая е сумата от 6840лв /3год x 12мес x 190лв = 6840лв/, върху която се изчислява държ. такса от 4% за първата инстанция и 2% за въззивната, общо равно на **410,40лв**, вносима по сметката на ВОС.

Що се отнася до иска по чл.59 ал.9 СК

Произнасянето на съда по главния иск предпоставя липсата на сбъдване на вътрешното процесуално условие за произнасяне по предявения в евентуалност иск. За пълнота на изложението, обаче, може да се посочи следното:

Дори да бъде разгледан по същество, искът по чл.59 ал.9 СК би бил и недоказан по основание по сл.съображения:

За неговата основателност следва да бъде доказана промяна в обстоятелствата, настъпила след предходното съдебно решение, при което тази промяна да има траен характер.

Както се изложи по-горе, бащата е напуснал семейството, създавайки семейства с друга жена, от която има дете. Заминал е и понастоящем живее в чужбина - Белгия. С. знае за тях, но се е запознала едва преди две лета, когато са идвали във Варна.

Детето знае, че ищецът е искал нейното „разсиновяване“, на което

майката се е противопоставила. В тази връзка и предвид изложеното по-горе намира за некоректни и манипулативни внушения от негова страна при разговорите с детето да се посочва, че причината за това било поведението на майката, която била препятствала контактите им.

Това налага извода за липсата на установена емоционална връзка меж детето и бащата, каквато може да бъде създадена не само с рождени деца, но и осиновени, когато при отглеждането и възпитанието им са прилагани адекватни родителски практики.

Заявеното от бащата като добронамерено желание не означава трайна съществена в обстоятелствата. Затова и предизвиква съмнение у съда, какви съображенията са следните:

При изслушването на С. съдът придобива положително впечатление момичето-то е в добро физическо и емоционално състояние. Макар да е видима известно притесненост /от факта, че разговаря със съдебния състав/, показва добро самочувствие, осъзнатост за поведението на нейната майка, без да си личи силно негативно отношение; нагласа за бързо приспособяване /провокирано от досегашния ѝ житейски опит/ и ясна визия за своето бъдеще - иска да завърши ТОХ-а, след което да учи в ХВУ – Пловдив, т.е. свързва своето бъдещо образование и развитие с България. Що се отнася до заявеното желание да отиде при баща си, за което С. не е напълно убедена, може да се мисли, че е проява на любопитство към неизвестното, стремеж към някаква промяна, провокирано от възможните обещания от негова страна за по-добро бъдеще, колкото неясно несигурно до е то.

Описаните битови условия при бащата като цяло може да са по-добри, очевидно жилището е малко, в него живеят двамата възрастни с малко дете между които от една страна и С. липсва създадена емоционална връзка. В настоящия момент бащата не е проявил процесуална активност да представи доказателства, установяващи, че заявеното пред социалните служби от Брюксел намерение за намиране на по-голяма жилище /отново под наем/, е реализирано в практика. При това, съобразява се и фактът, че наетото понастоящем жилище е по договор за срок от 9 години, който изтича през 2026г.

Затова може да се мисли дори за корисни намерения у бащата за водене на настоящото дело предвид добрата социална политика в Белгия и възможностите за получаване на по-големи размери семейни добавки, на ко

сочи докладът на соц.служба от Белгия, вкл. и за възможността С. сл. предстоящото навършване на 16г възраст на С., когато става трудоспособна, бъде ангажирана в в трудова дейност като напр. почистване на домове, с каквa се занимава настоящата съпруга на бащата.

Всичко изложено подлага на съмнение доколко лишаването от РП майката или уважаването на иска по чл.59 ал.9 СК, които като краен резултат биха довели до преминаване упражняването на родителските права и задължен върху бащата, би било в интерес на детето С..

В случай, че заявеното от И. Хр.Д. желание да полага грижи за осиновенa си дъщеря С., е действително, то и при запазването на настоящото статукво дори и след навършването на пълнолетие, би могъл да го прояви. В подкрепа тези разсъждения е фактът, че решението за заместващото съгласие на майката издаване на задграничен паспорт и разрешението С. да пътува до държави-членки на ЕС и държавите-нечленки на ЕС, намиращи се в Европа, вече е вляз в законна сила. По тази причина не е имало пречка бащата да се възползва от та възможност, показвайки по този начин чрез дела действителна заинтересованост към детето С.. До настоящия момент, обаче, такива данни по делото липсват.

Като карен се налага изводът, че не се установява по делото да са настъпили трайни и съществени изменения в обстоятелствата, които да предпоставят уважаването на иска, а и най-вече това не би било в интерес на детето С., в чий висш интерес е запазването на настоящото положение.

По разноските

С оглед характера на производството на спорна съдебна администрация, не следва да бъдат присъждани в полза на нито една от страните.

Воден от горното, **СЪДЪТ**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ изцяло решението на ВРС-26с-в № 260265/ 5.05.2022г по гр.д.№ 2283/2021г, с което

Е ОТХВЪРЛЕН предявеният от И. Д. Х. ЕГН ***** с пост.адрес: гр.Попово, обл.Търговище, ж.к.,,Р.“ ***, срещу В. С. Я. ЕГН ***** с адрес: гр.Варна ж.к.,,Вл.В.“ ***, иск за лишаването на майката от родителски

права по отношение детето С. И.ова Д.а ЕГН *****, поради наличието на особено тежък случай, на осн.чл.132 ал.1 т.2 СК;

Е ОТХВЪРЛЕН предявеният в евентуалност от И. Д. Х. срещу В. С. Я. иск за изменение на постановените с Решение № 433 по гр.д.№ 96/2010г на РС–Шумен мерки за упражняване на родителски права върху детето, които да бъдат предоставени на бащата и бъде определено местоживеенето при него в Белгия, на майката да бъде определен режим на лични контакти с детето, както и да бъде осъдена да заплаща месечна издръжка в размер на 250лв с падеж от 1-во до 5-то число на месеца, за който се дължи, ведно със законната лихва за всяка закъсняла вноска, считано от влизане на решението в сила, на осн.чл.59 ал.9 СК; ОСЪДЕН Е И. Д. Х. да заплати на адв.К. В. от САК с личен адв.№ 1000333310 сумата от 400лв, представляваща дължимо адв.възнаграждение, на осн.чл.38 ал.2 от ЗАдв, **като вместо него ПОСТАНОВЯВА**

ОГРАНИЧАВА родителските права на майката В. С. Я. ЕГН *****, с адрес: гр.Варна ж.к.,Вл.В.“ ***, **чрез настаняването на детето С. извън семейството, на осн.чл.131 ал.2 СК.**

ОСЪЖДА В. С. Я. ЕГН ***,** с адрес: гр.Варна ж.к.,Вл.В.“ ***, да заплаща в полза на дъщеря си С. И.ОВА Д.А ЕГН *****, месечна издръжка в размер на 195лв /сто деветдесет и пет лева/, **считана от влизане на решението в сила, на осн.чл.134 ал.1 т.1 СК.**

ОСЪЖДА В. С. Я. ЕГН ***,** с адрес: гр.Варна ж.к.,Вл.В.“ ***, да заплати държавна такса в размер на **410,40лв** /четиристотин и десет лева и 40ст/ по сметката на ВОС, на осн чл.78 ал.6 ГПК, която следва да бъде събрана след влизане на решението в сила.

ОПРЕДЕЛЯ РЕЖИМ НА ЛИЧНИ ОТНОШЕНИЯ на детето С. с майката ВЕСЕЛИНА С. Я. два пъти седмично във времето и в присъствието на лицето, провеждащо терапевтичната работа с майката Веселина Ст.Я. в посока реинтеграцията на детето С., по предоставената социална услуга, на осн.чл.135 ал.134 ал.1 т.2 СК.

Решението може да се обжалва пред ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД с касационна жалба в едномесечен срок от уведомяването на страните.

След влизане на решението в сила, преписи от същото, заедно с това

на ВРС, следва да бъдат изпратени служебно по настоящия адрес на детето С. на следните институции :

- Варненска окръжна прокуратура
- Дирекция“Социално подпомагане“–Варна, която да предприеме подходящи мерки съобразно постановеното решение
- Община-Варна за вписване на ограничаването на родителски права

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____